Seat No. : _______________

16H-102

May-2015

M. Com., Sem.-II

411 EA : Cost Accounting
(Old Course)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. BDB લિમિટેડની નીચે આપેલી માહિતીનો આધાર લઈને જૂન અને જુલાઈ મહિના માટેના નફાનાં પત્રકો :

   (1) ચલિત પડતર અને

   (2) સમાવેશી પડતરનો ઉપયોગ કરીને બનાવો. **14**

   એકમદીઠ વિગતો :

	₹
વેચાણકિંમત	100
પ્રત્યક્ષ માલસામાનની પડતર	30
પ્રત્યક્ષ મજૂરીની પડતર	20
ચલિત ઉત્પાદન શિરોપરી ખર્ચ	10

માસિક ખરેખર પડતર :

	₹
સ્થિર ઉત્પાદન શિરોપરી ખર્ચ	1,00,000
સ્થિર વેચાણ ખર્ચા	30,000
સ્થિર વહીવટી ખર્ચા	50,000

ચલિત વેચાણ ખર્ચા વેચાણની ઊપજના 10% જેટલા છે અને સામાન્ય ઉત્પાદનશક્તિ માસિક 11,000 એકમોની છે અને બજેટ મુજબના માસિક સ્થિર ઉત્પાદન શિરોપરી ખર્ચા ₹ 1,10,000 છે.

મહિનો	વેચાણ (એકમો)	ઉત્પાદન (એકમો)
જૂન	10,000	13,000
જુલાઈ	12,000	10,000

અથવા

1. (A) સમાવેશી પડતર પદ્ધતિ અને ચલિત પડતર પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. **7**

   (B) ચલિત પડતર પદ્ધતિના ફાયદા સમજાવો. **7**

2. PPP લિમિટેડ પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિનો અમલ કરે છે. માર્ચ, 2015 દરમિયાન તેનું બજેટ મુજબનું વેચાણ 10,000 એકમોનું છે અને વેચાણકિંમત એકમદીઠ ₹ 280 છે. જ્યારે ખરેખર વેચાણ 9,000 એકમોનું હતું અને એકમદીઠ વેચાણકિંમત ₹ 300 હતી. તે મુદત દરમિયાનની પડતરની માહિતી નીચે મુજબ છે. **14**

વિગત	**પ્રમાણ (₹)**	**ખરેખર (₹)**
માલસામાન	5,00,000	5,94,000
મજૂરી	6,00,000	5,40,000
સ્થિર શિરોપરી ખર્ચ	3,90,000	2,70,000
ચલિત શિરોપરી ખર્ચ	3,00,000	3,42,000
અર્ધ-ચલિત શિરોપરી ખર્ચ	2,70,000	2,43,000

(1) દરેક એકમમાં માલસામાનનું પ્રમાણ 10 કિલો છે, જેનો પ્રમાણભાવ કિલોદીઠ ₹ 5 છે, જ્યારે ખરેખર 11 કિલો માલ વપરાયો અને કિલોદીઠ કિંમત ₹ 6 છે.

(2) પ્રમાણ મજૂરી એકમદીઠ 6 કલાકો, કલાકદીઠ ₹ 10 લેખે છે, જ્યારે ખરેખર મજૂરી 5 કલાક, કલાકદીઠ ₹ 12 લેખે છે.

(3) અર્ધ-ચલિત શિરોપરી ખર્ચમાં 5/9 ભાગ સ્થિર ખર્ચ છે અને 4/9 ભાગ ચલિત ખર્ચ છે.

(4) શરૂઆતનો સ્ટોક હતો નહિ. મહિના દરમિયાનના સંપૂર્ણ ઉત્પાદનનું વેચાણ થઈ ગયું છે.

નીચેની ગણતરી કરો :

(a) વેચાણ, માલસામાન, મજૂરી તથા શિરોપરી ખર્ચનાં વિચલનો, બધાં સંભવિત કારણોને અનુલક્ષીને.

(b) પ્રમાણ નફા સાથે ખરેખર નફાની મેળવણી દર્શાવતું પત્રક બનાવો.

અથવા

2. XYZ લિમિટેડની નીચે આપેલી માહિતી પરથી આયોજનના વિચલનો અને કામગીરીના વિચલનોની ગણતરી કરો તથા નિવારી શકાય તેવા આયોજનનાં વિચલનોની અને ન નિવારી શકાય તેવા આયોજનનાં વિચલનોની ગણતરી કરો તથા પ્રણાલિકાગત પદ્ધતિ મુજબ વિચલનોની ગણતરી કરો. **14**

કંપનીના અંદાજપત્ર મુજબ તૈયાર માલના એક એકમ માટે 20 કિલોગ્રામ કાચો માલ કિલોગ્રામ દીઠ ₹ 10ના ભાવે જરૂરી છે. પરંતુ વિશ્વ બજારોમાં આ પ્રકારના કાચા માલની કિંમત વધીને કિલોગ્રામ દીઠ ₹ 15 ની થઈ હોવાથી તેની અવેજીમાં ચાલી શકે તેવો અન્ય કાચો માલ (જેની પહેલેથી જ પસંદગી કરી શક્યા હોત) એ જ પ્રમાણમાં કિલોગ્રામ દીઠ ₹ 12 ના ભાવે મળી શકે તેમ હતો.

તેમ છતાં કંપનીએ વર્ષ દરમિયાન મૂળ અંદાજપત્ર મુજબનો જ 44,000 કિલોગ્રામ કાચો માલ ₹ 6,38,000 માં ખરીદીને 2,000 એકમોનું ઉત્પાદન કર્યું હતું.

3. ABC ઉત્પાદક કંપની તેની ઉત્પાદનશક્તિના 80% શક્તિએ 40,000 એકમોનું ઉત્પાદન કરે છે અને એકમદીઠ ₹ 250 લેખે તેનું વેચાણ કરીને ₹ 50નો સરેરાશ નફો કમાય છે. **14**

તેની વેચાણ પડતર નીચે મુજબ છે :

પ્રત્યક્ષ માલસામાન	₹ 80
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	₹ 60
કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચ	₹ 40 (50% સ્થિર)
વેચાણના શિરોપરી ખર્ચ	₹ 20 (25% ચલિત)

વર્ષ દરમિયાન તે આટલી જ સંખ્યામાં ઉત્પાદન કરવા માગે છે, પરંતુ તેની ધારણા એ છે કે

(a) તેની સ્થિર પડતરમાં 20% નો વધારો થશે.

(b) પ્રત્યક્ષ મજૂરી દરમાં 20% નો વધારો થશે.

(c) પ્રત્યક્ષ માલસામાનના ભાવમાં 5% નો વધારો થશે.

(d) વેચાણકિંમતમાં વધારો કરી શકાશે નહિ.

આ સંજોગોમાં તેને તેની ઉત્પાદનશક્તિના વધારાના 20% માટે નિકાસ ઓર્ડર મળ્યો છે. જો ઉત્પાદકે સમગ્ર રીતે ₹ 15,00,000નો નફો કમાવવો હોય તો તેણે આ ઓર્ડર માટે લઘુત્તમ કિંમત કેટલી કહેવી જોઈએ ? સ્થિર ખર્ચ હાલના ઉત્પાદનમાંથી વસૂલ થાય છે એમ માની લો.

અથવા

3. (A) કિંમત નીતિ પર અસર કરતા પરિબળો સમજાવો. **7**

(B) કુલ પડતર આધારિત કિંમત નિર્ધારણના ફાયદા સમજાવો. **7**

4. (A) ધ્રીતી મેન્યુફેક્ચરીંગ લિમિટેડને 140 પાણીના પંપો બનાવવાનું ટેન્ડર બનાવવાનું છે. કંપનીએ આવા 20 પંપોનો શરૂઆતનો તબક્કો નીચેની પડતરે પૂરો કર્યો છે : **7**

વિગત	(₹)
પ્રત્યક્ષ માલસામાન (20 × ₹ 20,000)	4,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (80,000 કલાકો ₹ 4 લેખે)	3,20,000
ઓજારોનો ખર્ચ (ફરી વાપરી શકાય)	80,000
ચલિત શિરોપરી ખર્ચા (મજૂર કલાકદીઠ ₹ 1 લેખે)	80,000
સ્થિર શિરોપરી ખર્ચા	2,00,000

આ કિસ્સામાં 80% અધ્યયન વક્ર લાગુ પાડી શકાય છે. માર્કેટિંગ મેનેજરનું માનવું છે કે જો આ ટેન્ડર ₹ 42,00,000 થી વધુ કિંમતનું હશે તો સ્વીકારવાની શક્યતા નથી, અને તે માને છે કે કંપની પાસે કામ ઓછું છે તેથી આ કરાર મહત્ત્વનો છે.

તમારે તમારી ટીકા આપવાની છે કે આ કરાર ₹ 42,00,000 ની કિંમતે સ્વીકારી શકાય. તમારા અનુમાનો જણાવો.

અથવા

(A) પડતર અંકુશ અને પડતર ઘટાડો બંનેનો તફાવત સમજાવો.

(B) અધ્યયન વક્રનું સામાન્ય સમીકરણ નીચે મુજબ છે : **7**

$y = ax^{-b}$ જ્યાં y = એકમદીઠ સરેરાશ સમય

a = પ્રથમ એકમનો સમય

x = કુલ એકમો

b = અધ્યયન સહગુણક

જો $a = 100$ કલાક હોય અને $b = -0.152$ જે 90% અધ્યયન વક્ર માટે હોય તો 51 થી 60 એકમો માટેના કુલ સમયની ગણતરી કરો :

નીચેની માહિતી આપી છે :

log 1 = 0.0000 Antilog 0.7418 = 5.518

log 5 = 0.6990 Antilog 0.7297 = 5.367

log 6 = 0.7782

અથવા

(B) પડતર અંકુશની પદ્ધતિઓ સમજાવો.

5. યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો. **14**

(1) નીચેના પૈકી કયું સૂત્ર સાચું છે ?

(a) કુલ સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન = (પ્રમાણ કલાકો × કલાકદીઠ પ્ર. દર – ખરેખર ખર્ચ)

(b) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ બજેટ વિચલન = (બજેટ મુજબના કલાકો × કલાકદીઠ પ્ર. દર – ખરેખર ખર્ચ)

(c) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ જથ્થા વિચલન = કલાકદીઠ પ્ર. દર (પ્રમાણ કલાકો – બજેટ મુજબના કલાકો)

(d) ઉપરના બધા જ

(2) નીચેના પૈકી કયું સૂત્ર સાચું છે ?

(a) કામગીરી વિચલન = સુધારેલ પ્રમાણ – ખરેખર પરિણામ

(b) આયોજન વિચલન = મૂળ પ્રમાણો – સુધારેલ પ્રમાણો

(c) પ્રણાલિકાગત વિચલન = મૂળ પ્રમાણો – ખરેખર પરિણામ

(d) ઉપરના બધા જ

(3) નીચેના પૈકી કયું સાચું છે ?

(a) વિચલન તપાસ કરવાના ખર્ચનું અપેક્ષિત મૂલ્ય = $P(C) + (1 - P)(C + M)$

(b) વિચલન તપાસ નહીં કરવાના ખર્ચનું અપેક્ષિત મૂલ્ય = $P(C) + (1 - P)L$

(c) જો $C < (1 - P)L$ હોય તો વિચલનની તપાસ કરવી જોઈએ.

(d) ઉપરના બધા જ

(4) ચલિત પડતર પદ્ધતિ મુજબ ઉત્પાદન પડતર એટલે

(a) પ્રત્યક્ષ માલસામાન + પ્રત્યક્ષ મજૂરી + કુલ કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ

(b) પ્રત્યક્ષ માલસામાન + પ્રત્યક્ષ મજૂરી + સ્થિર કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ

(c) પ્રત્યક્ષ માલસામાન + પ્રત્યક્ષ મજૂરી + ચલિત કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ + ચલિત વહીવટી અને વેચાણ ખર્ચ

(d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(5) સમાવેશી પડતર પદ્ધતિ મુજબ ઉત્પાદન પડતર એટલે

(a) પ્રત્યક્ષ માલસામાન + પ્રત્યક્ષ મજૂરી + પ્રત્યક્ષ ખર્ચ + ખરેખર કુલ કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ

(b) પ્રત્યક્ષ માલસામાન + પ્રત્યક્ષ મજૂરી + પ્રત્યક્ષ ખર્ચ + ચલિત કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ

(c) પ્રત્યક્ષ માલસામાન + પ્રત્યક્ષ મજૂરી + પ્રત્યક્ષ ખર્ચ + ખરેખર સ્થિર કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ

(d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(6) નીચેના પૈકી કયું સૂત્ર સાચું છે ?

(a) કુલ સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન = (પ્રમાણ કલાકો × કલાકદીઠ પ્ર. દર – ખરેખર ખર્ચ)

(b) કુલ સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન = (ખરેખર ઉત્પાદન × એકમદીઠ પ્ર. દર – ખરેખર ખર્ચ)

(c) કુલ સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન = (પ્રમાણ ખર્ચ – ખરેખર ખર્ચ)

(d) ઉપરના બધા જ

(7) માલસામગ્રી અંકુશની પદ્ધતિમાં નીચેના પૈકી કઈ બાબતનો સમાવેશ થતો નથી ?

(a) માલસામાન અંકુશની એ.બી.સી. પદ્ધતિ.

(b) માલસામગ્રીના જથ્થાની વિવિધ સપાટીઓ નક્કી કરવી.

(c) માલસામગ્રીનું વર્ગીકરણ કરવું અને તેને સંજ્ઞા આપવી.

(d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં.

(8) નીચેના પૈકી કયું સૂત્ર સાચુ નથી ?

(a) વરદી સપાટી = (વધુમાં વધુ વપરાશ × વધુમાં વધુ સમય)

(b) ગુરૂત્તમ સપાટી = વરદી સપાટી – (ઓછામાં ઓછો વપરાશ × ઓછામાં ઓછો સમય) + વરદી જથ્થો

(c) લઘુત્તમ સપાટી = વરદી સપાટી – (સરેરાશ વપરાશ × સરેરાશ સમય)

(d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(9) નીચેના પૈકી કયું સૂત્ર પરોક્ષ ખર્ચના વસુલાતના કલાકદીઠ દર માટેનું છે ?

(a) ખરેખર પરોક્ષ ખર્ચ ÷ ખરેખર કલાકો

(b) બજેટ મુજબનો પરોક્ષ ખર્ચ ÷ ખરેખર કલાકો

(c) ખરેખર પરોક્ષ ખર્ચ ÷ બજેટ મુજબના કલાકો

(d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(10) મજૂર ફેરબદલી દરના નીચેના કારણો પૈકી કયું કારણ દૂર કરી શકાય એવું છે ?

(a) ઉચ્ચ સંચાલકોમાં લાંબી દ્રષ્ટિનો અભાવ અને આયોજનમાં ગેરહાજરી કે ખામીવાળું આયોજન

(b) કાર્યનો અસંતોષ

(c) સુપરવાઈઝરો સાથે સંબંધ

(d) ઉપરના બધા જ

(11) નીચેના પૈકી કઈ પડતરને અધ્યયન વક્રની અસર થાય છે ?

(a) પ્રત્યક્ષ મજૂરી

(b) ઉત્પાદન પડતર

(c) ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ

(d) ઉપરના બધા જ

(12) નીચેના પૈકી કયું પરિબળ કિંમત નીતિને અસર કરતું નથી ?

(a) ઉત્પાદનની પડતર

(b) પેદાશની ગુણવત્તા

(c) વેચાણ પછીની સેવા

(d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(13) નીચેના પૈકી કઈ બાબત લક્ષાંક આધારિત કિંમત નિર્ધારણ સાથે સંબંધિત છે ?

(a) વેચાણનું મહત્તમીકરણ

(b) હરીફોને દૂર રાખવા

(c) પેદાશમાં રોકેલી મૂડી પર ઈચ્છિત વળતરનો દર

(d) ઉપરના બધા જ

(14) નીચેના પરિબળો પૈકી કયું પરિબળ કિંમત નિર્ધારણને મર્યાદિત કરતું પરિબળ છે ?

(a) ગ્રાહકની માંગ અને છાપ

(b) સરકારી કાયદાઓ

(c) હરીફના પ્રત્યાઘાતો

(d) ઉપરના બધા જ

Seat No. : _______________

16H-102

May-2015

M. Com., Sem.-II

411 EA : Cost Accounting
(Old Course)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. From the following information of BDB Ltd., prepare profit statements for the months of June and July using :

   (1) Variable costing and

   (2) Absorption costing. **14**

   Data per unit :

	₹
Selling price	100
Direct materials cost	30
Direct Labour cost	20
Variable production overheads	10

   Monthly actual costs :

	₹
Fixed production overheads	1,00,000
Fixed selling expenses	30,000
Fixed administrative expenses	50,000

   Variable selling costs are 10% of sales revenue and normal production capacity is 11,000 units per month and budgeted fixed production overhead per month is ₹ 1,10,000.

Month	Sales (units)	Production (units)
June	10,000	13,000
July	12,000	10,000

OR

1. (A) Explain the difference between absorption costing and variable costing. **7**

   (B) Explain the advantages of variable costing. **7**

2. PPP Limited operating on a standard costing system. During March, 2015 its budgeted sales is 10,000 units, at ₹ 280 per unit, whereas actual sales were 9,000 units at ₹ 300 per unit. Costs relating to that period were as follows : **14**

Particular	**Standard (₹)**	**Actual (₹)**
Materials	5,00,000	5,94,000
Wages	6,00,000	5,40,000
Fixed Overheads	3,90,000	2,70,000
Variable Overheads	3,00,000	3,42,000
Semi-variable Overheads	2,70,000	2,43,000

(1) The Standard material contents of each unit is estimated at 10 kg. at ₹ 5 per kg., whereas Actual consumption were 11 kg. at ₹ 6 per Kg.

(2) The standard wages per unit are 6 hours at ₹ 10 per hour whereas actual wages were 5 hours at ₹ 12 per hour.

(3) Semi-variable Overhead consists of $5/9^{th}$ fixed expenses and $4/9^{th}$ variable expenses.

(4) There were no opening stocks and the whole production for the month was sold.

You are required :

(a) To compute the variances in Sales, Materials, Labour and Overheads due to all probable causes, and

(b) Draw a statement reconciling the actual profit for the period with the standard profits.

OR

2. From the following information of XYZ Ltd., compute Planning Variances and Operating Variances and also calculate the Avoidable Planning Variance and Unavoiodable Planning Variance and also calculate variances as per conventional approach.

As per budget of a company, raw material of 20 kg. is needed per unit of finished product at a price of ₹ 10 kg. But due to rise in prices for this type of material in the world markets, the average market price of the material has risen to ₹ 15 per kg, an alternative raw material similar to the original material, which could have been choosen instead of original material and used in the same quantities had an average market price of ₹ 12 per kg.

During the year, the company produced 2,000 units at a cost of ₹ 6,38,000 by purchasing 44,000 kg. of material as per original budget. **14**

3. ABC manufacturing company produces 40,000 units at 80% production capacity and earns an average profit of ₹ 50 by selling it at ₹ 250 per unit.

Its cost of sales is as follows :

Direct Materials ₹ 80

Direct Labour ₹ 60

Factory Overheads ₹ 40 (50% fixed)

Selling Overheads ₹ 20 (25% variable)

During the current year, they intend to produce the same number but anticipate that

(a) Their fixed costs will go up by 20%.

(b) Rate of direct labour will increase by 20%.

(c) Direct material price will increase by 5%.

(d) Selling price cannot be increased.

Under these circumstances they obtain an order for a further 20% of their capacity. What minimum price will you recommend for accepting the order to ensure the manufacturer an overall profit of ₹ 15,00,000.

Assume that the fixed cost is recovered from the current production. **14**

OR

3. (A) Explain the factors affecting on pricing policies. **7**

(B) Explain the advantages of Full cost pricing. **7**

4. (A) Dhriti Manufacturing Limited has received a contract for supplying 140 water pumps. They have just completed an initial run of 20 pumps at the following cost : **7**

Particulars	(₹)
Direct Material (20 × ₹ 20,000)	4,00,000
Direct labour (80,000 hours at ₹ 4)	3,20,000
Tooling cost (reusable)	80,000
Variable overheads (₹ 1 per hour)	80,000
Fixed overheads	2,00,000

An 80% learning curve is thought to be pertinent in this case. The marketing manager believes that the quotation is unlikely to be accepted if it exceeds ₹ 42,00,000 and as the company is short of work, it believes that the contract to be vital.

You are required to comment whether it is worth accepting at ₹ 42,00,000. State your assumptions.

OR

(A) Explain the difference between Cost Control and Cost Reduction.

(B) The usual learning curve model is as follows : **7**

$y = ax^{-b}$ where y = Average time per unit

a = Time for the First unit

x = Cumulative number of units

b = Learning co-efficient

Calculate total time for 51 to 60 units.

If a = 100 hour and b = – 0.152 for 90% learning curve.

Following information is given :

log 1 = 0.0000	Antilog 0.7418 = 5.518
log 5 = 0.6990	Antilog 0.7297 = 5.367
log 6 = 0.7782	

OR

(B) Explain the methods of Cost Control.

5. Select appropriate alternative. **14**

(1) Which of the following formula is true ?

(a) Total Fixed overhead variance = (SH × SR per hour – AC)

(b) Fixed overhead budget variance = (BH × SR per hour – AC)

(c) Fixed overhead volume variance = SR per hour (SH – BH)

(d) All of the above

(2) Which of the following formula is true ?

(a) Operating variance = Revised standards – Actual results.

(b) Planning variance = Original standards – Revised standards.

(c) Conventional variance = Original standards – Actual results.

(d) All of the above.

(3) Which of the following is true ?

(a) Expected value of cost of investigating the variance = P(C) + (1 – P) (C + M)

(b) Expected value of cost of not investigating the variance = P(C) + (1 – P) L

(c) Variance should be investigated if C < (1 – P) L

(d) All of the above

(4) Production cost as per variable costing method means

(a) Direct materials + Direct wages + Total factory overheads.

(b) Direct materials + Direct wages + Fixed factory overheads.

(c) Direct materials + Direct wages + variable factory overheads + variable administrative and S & D overhead.

(d) None of the above.

(5) Production cost as per absorption costing method means

(a) Direct materials + Direct wages + Direct expenses + Total actual factory overheads.

(b) Direct materials + Direct wages + Direct expenses + Variable factory overheads.

(c) Direct materials + Direct wages + Direct expenses + Actual fixed factory overheads.

(d) None of the above.

(6) Which of the following formula is true ?

(a) Total Fixed overhead variance = (SH × SR per hour – AC)

(b) Total Fixed overhead variance = (AQ × SR per unit – AC)

(c) Total Fixed overhead variance = (Standard cost – AC)

(d) All of the above

(7) Which of the following matters are not included in inventory control system ?

(a) ABC system of inventory control.

(b) Fixing various Quantity levels of inventory.

(c) Classifying and Identifying Inventory.

(d) None of the above.

(8) Which of the following formula is not true ?

(a) Ordering level = (Maximum consumption × Maximum time)

(b) Maximum level = Ordering level – (Minimum consumption × Minimum time) + Ordering quantity.

(c) Minimum level = Ordering level – (Average consumption × Average time)

(d) None of the above

(9) Which of the following formula is for overheads recovery rate per hour ?

(a) Actual overheads ÷ Actual hours

(b) Budgeted overheads ÷ Actual hours

(c) Actual overheads ÷ Budgeted hours

(d) None of the above

(10) Which of the following causes of labour turnover rate is avoidable cause ?

(a) Lack of foresight on the part of top management or absence of planning or Defective planning

(b) Dissatisfaction with job

(c) Relations with supervisors

(d) All of the above

(11) Which of the following cost is/are affected by learning curve ?

(a) Direct wages

(b) Cost of production

(c) Variable overheads

(d) All of the above

(12) Which of the following factors is not affecting pricing policy ?

(a) Cost of production

(b) Quality of the product

(c) After sale services

(d) None of the above

(13) Which of the following matters is related to target pricing ?

(a) Sales maximization

(b) Keep out competitors

(c) Desired rate of return on capital employed in a product

(d) All of the above

(14) Which of the following factors is a limiting factor in product pricing ?

(a) Consumers demand and perception

(b) Government laws

(c) Competitors reaction

(d) All of the above

Seat No. : _______________

16H-102

May-2015

M. Com., Sem.-II

411 EA/EE : Cost Accounting – I
(New Course)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. સોડમ લિમિટેડ તેના હિસાબો સંકલિત હિસાબી પદ્ધતિ મુજબ રાખે છે. તા. 31મી માર્ચ, 2015ના રોજ તેના ચોપડેથી નીચેની બાકીઓ લેવામાં આવી છે : **14**

વિગત	ઉધાર (₹)	જમા (₹)
માલસામાન ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતે	3,60,000	
ચાલુ કામ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતે	3,40,000	
તૈયાર માલ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતે	2,60,000	
લેણદારો ખાતે		1,60,000
બેન્ક ખાતે	2,00,000	
દેવાદારો ખાતે	2,40,000	
કાયમી મિલકતો ખાતે	11,00,000	
નફા-નુકસાન ખાતે		6,40,000
ઘસારાની જોગવાઈ ખાતે		1,00,000
10% ની બેન્ક લોન ખાતે		2,00,000
શેરમૂડી ખાતે		14,00,000
	25,00,000	**25,00,000**

31મી માર્ચ, 2015ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના તેના વ્યવહારો નીચે મુજબ હતા :

વિગત	(₹)
માલસામાનની ઉધાર ખરીદી	16,00,000
આવક માલ ગાડાભાડુ	40,000
ખાસ જોબ માટે માલસામાનની ઉધાર ખરીદી	30,000
વેપારીઓને પરત કરેલ માલસામાન	20,000
ઉત્પાદન અંગે આપેલ માલસામાન	18,00,000
માલસામાનનો સામાન્ય બગાડ	10,000
માલસામાનનો અસામાન્ય બગાડ	30,000
સમારકામ અંગે આપેલ માલસામાન	40,000
ઉત્પાદક મજૂરી ચૂકવી	18,70,000
સમારકામ અંગે મજૂરી ચૂકવી	1,00,000
સામાન્ય નિષ્ક્રિય સમયની મજૂરી ચૂકવી	10,000
અસામાન્ય નિષ્ક્રિય સમયની મજૂરી ચૂકવી	20,000
વર્ષ દરમિયાન તૈયાર થયેલ માલ (પડતર)	48,00,000
ઉધાર વેચાણ	63,00,000
વેચેલ માલની પડતર	50,00,000
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	8,00,000
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચની વસૂલાત	9,60,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	2,60,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચની વસૂલાત	2,40,000
વેચાણ વિતરણ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	2,00,000
ઘસારો (કારખાના)	40,000
લેણદારોને નાણાં ચૂકવ્યાં	16,70,000
દેવાદારો પાસેથી મળ્યા	64,40,000
વેરા અગાઉથી ચૂકવ્યા (કારખાનાના ખર્ચમાં સમાયેલ)	10,000
કાયમી મિલકતોની ચેકથી ખરીદી	1,30,000
દાન	1,70,000
ચૂકવેલ દંડ	50,000
ઈન્કમટેક્ષ	4,00,000
બેન્ક લોન પર વ્યાજ	20,000

સંકલિત ખાતાવહીમાં જરૂરી ખાતાં તૈયાર કરો અને કાચું સરવૈયું બનાવો.

અથવા

1. પિયુષ લિમિટેડની પડતરની ખાતાવહીમાં તા. 1 લી એપ્રિલ, 2014ના રોજ નીચે પ્રમાણે બાકીઓ હતી : **14**

વિગત	ઉધાર (₹)	જમા (₹)
માલસામાન ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતે	90,000	
ચાલુ કામ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતે	85,000	
તૈયાર માલ ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતે	65,000	
કારખાના શિરોપરી ખર્ચ નિયંત્રણ ખાતે		4,000
વહીવટી શિરોપરી ખર્ચ નિયંત્રણ ખાતે	2,000	
સામાન્ય ખાતાવહી નિયંત્રણ ખાતે		2,38,000
	2,42,000	**2,42,000**

31મી માર્ચ, 2015ના રોજ પૂરા થતા વર્ષના તેના વ્યવહારો નીચે મુજબ હતા :

વિગત	(₹)
માલસામાનની ઉધાર ખરીદી	4,00,000
આવક માલ ગાડાભાડુ	10,000
ખાસ જોબ માટે માલસામાનની ઉધાર ખરીદી	7,500
વેપારીઓને પરત કરેલ માલસામાન	5,000
ઉત્પાદન અંગે આપેલ માલસામાન	4,50,000
માલસામાનનો સામાન્ય બગાડ	2,500
માલસામાનનો અસામાન્ય બગાડ	7,500
સમારકામ અંગે આપેલ માલસામાન	10,000
ઉત્પાદક મજૂરી ચૂકવી	4,67,500
સમારકામ અંગે મજૂરી ચૂકવી	25,000
સામાન્ય નિષ્ક્રિય સમયની મજૂરી ચૂકવી	2,500
અસામાન્ય નિષ્ક્રિય સમયની મજૂરી ચૂકવી	5,000
વર્ષ દરમિયાન તૈયાર થયેલ માલ (પડતર)	12,00,000
ઉધાર વેચાણ	15,75,000
વેચેલ માલની પડતર	12,50,000
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	2,00,000
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચની વસૂલાત	2,40,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	65,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચની વસૂલાત	60,000
વેચાણ વિતરણ ખર્ચ ચેકથી ચૂકવ્યા	50,000

પડતર ખાતાવહીમાં જરૂરી ખાતા અને 31 મી માર્ચ, 2015ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું કાચુ સરવૈયુ તૈયાર કરો.

2. જ્યોતિ લિમિટેડ બે પેદાશો X અને Y બનાવે છે. બંને પેદાશોનું એક જ પ્રકારના યંત્ર દ્વારા અને એક જ પ્રકારની પ્રક્રિયાના આધારે ઉત્પાદન કરે છે. આ બંનેની વિગતવાર માહિતી નીચે મુજબ છે : **14**

વિગત	**X**	**Y**
ઉત્પાદનના એકમો	15,000	10,000
યાંત્રિક કલાકો (એકમદીઠ)	6	3
પ્રત્યક્ષ મજૂર કલાકો (એકમદીઠ)	3	5
ખરીદીના ઓર્ડરની સંખ્યા	100	50
ગોઠવણીની સંખ્યા	300	100
એકમદીઠ માલસામાન ખર્ચ (₹)	100	200
એકમદીઠ મજૂરી ખર્ચ (₹)	60	100

જુદી-જુદી પ્રવૃત્તિઓની પડતર નીચે મુજબ છે :

	₹
જથ્થા આધારિત	3,50,000
યાંત્રિક પ્રવૃત્તિ આધારિત	9,60,000
ખરીદી ઓર્ડર આધારિત	90,000
ગોઠવણીની સંખ્યા આધારિત	1,20,000
	15,20,000

પરોક્ષ ખર્ચા પ્રત્યક્ષ મજૂરીના કલાકો પર આધારિત છે.

એકમદીઠ અને કુલ પડતરનું પત્રક પ્રણાલિકાગત પદ્ધતિએ અને પ્રવૃત્તિ આધારિત પડતર પદ્ધતિએ તૈયાર કરો.

અથવા

2. (A) પ્રણાલિકાગત પદ્ધતિ અને પ્રવૃત્તિ આધારિત પડતર પદ્ધતિનો તફાવત સમજાવો. **7**

(B) પ્રવૃત્તિ આધારિત પડતર પદ્ધતિના ફાયદા સમજાવો. **7**

3. ABC ઉત્પાદક કંપની તેની ઉત્પાદનશક્તિના 80% શક્તિએ 40,000 એકમોનું ઉત્પાદન કરે છે અને એકમદીઠ ₹ 250 લેખે તેનું વેચાણ કરીને ₹ 50નો સરેરાશ નફો કમાય છે. **14**

તેની વેચાણ પડતર નીચે મુજબ છે :

પ્રત્યક્ષ માલસામાન	₹ 80
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	₹ 60
કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચ	₹ 40 (50% સ્થિર)
વેચાણના શિરોપરી ખર્ચ	₹ 20 (25% ચલિત)

વર્ષ દરમિયાન તે આટલી જ સંખ્યામાં ઉત્પાદન કરવા માગે છે, પરંતુ તેની ધારણા એ છે કે

(a) તેની સ્થિર પડતરમાં 20% નો વધારો થશે.

(b) પ્રત્યક્ષ મજૂરી દરમાં 20% નો વધારો થશે.

(c) પ્રત્યક્ષ માલસામાનના ભાવમાં 5% નો વધારો થશે.

(d) વેચાણકિંમતમાં વધારો કરી શકાશે નહિ.

આ સંજોગોમાં તેને તેની ઉત્પાદનશક્તિના વધારાના 20% માટે નિકાસ ઓર્ડર મળ્યો છે. જો ઉત્પાદકે સમગ્ર રીતે ₹ 15,00,000 નો નફો કમાવવો હોય તો તેણે આ ઓર્ડર માટે લઘુત્તમ કિંમત કેટલી કહેવી જોઈએ ? સ્થિર ખર્ચ હાલના ઉત્પાદનમાંથી વસૂલ થાય છે એમ માની લો.

અથવા

3. (A) કિંમત નીતિ પર અસર કરતા પરિબળો સમજાવો. **7**

(B) કુલ પડતર આધારિત કિંમત નિર્ધારણના ફાયદા સમજાવો. **7**

4. (A) ધ્રીતી મેન્યુફેક્ચરીંગ લિમિટેડ ને 140 પાણીના પંપો બનાવવાનું ટેન્ડર બનાવવાનું છે. કંપનીએ આવા 20 પંપોનો શરૂઆતનો તબક્કો નીચેની પડતરે પૂરો કર્યો છે : **7**

વિગત	(₹)
પ્રત્યક્ષ માલસામાન (20 × ₹ 20,000)	4,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (80,000 કલાકો ₹ 4 લેખે)	3,20,000
ઓજારોનો ખર્ચ (ફરી વાપરી શકાય)	80,000
ચલિત શિરોપરી ખર્ચા (મજૂર કલાકદીઠ ₹ 1 લેખે)	80,000
સ્થિર શિરોપરી ખર્ચા	2,00,000

આ કિસ્સામાં 80% અધ્યયન વક્ર લાગુ પાડી શકાય છે. માર્કેટિંગ મેનેજરનું માનવું છે કે જો આ ટેન્ડર ₹ 42,00,000 થી વધુ કિંમતનું હશે તો સ્વીકારાવાની શક્યતા નથી, અને તે માને છે કે કંપની પાસે કામ ઓછું છે તેથી આ કરાર મહત્ત્વનો છે.

તમારે તમારી ટીકા આપવાની છે કે આ કરાર ₹ 42,00,000 ની કિંમતે સ્વીકારી શકાય. તમારા અનુમાનો જણાવો.

અથવા

(A) પડતર અંકુશ અને પડતર ઘટાડો બંનેનો તફાવત સમજાવો.

(B) અધ્યયન વક્રનું સામાન્ય સમીકરણ નીચે મુજબ છે : **7**

$y = ax^{-b}$ જ્યાં y = એકમદીઠ સરેરાશ સમય

a = પ્રથમ એકમનો સમય

x = કુલ એકમો

b = અધ્યયન સહગુણક

જો a = 100 કલાક હોય અને b = – 0.152 જે 90% અધ્યયન વક્ર માટે હોય તો 51 થી 60 એકમો માટેના કુલ સમયની ગણતરી કરો :

નીચેની માહિતી આપી છે :

log 1 = 0.0000 Antilog 0.7418 = 5.518

log 5 = 0.6990 Antilog 0.7297 = 5.367

log 6 = 0.7782

અથવા

(B) પડતર અંકુશની પદ્ધતિઓ સમજાવો.

5. યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો. **14**

(1) સંકલિત હિસાબો પ્રમાણે નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચુ છે ?

(a) બે પ્રકારના ચોપડા રાખવાના ન હોવાથી હિસાબો રાખવાનું કાર્ય બેવડાતુ નથી.

(b) હિસાબોનું યંત્રીકરણ શક્ય બને છે.

(c) નાણાંકીય હિસાબો અને પડતરના હિસાબોના નફા કે નૂકસાનની મેળવણી કરવાની જરૂર નથી.

(d) ઉપરના બધા જ

(2) સંકલિત હિસાબો પ્રમાણે નીચેના પૈકી કયું વિધાન ખોટુ છે ?

(a) બંને પ્રકારના હિસાબો ભેગા રાખવાથી ગુંચવણ ઉભી થતી નથી.

(b) બંને પ્રકારના હિસાબો ભેગા રાખવાથી કોઈ ખર્ચ લખવાનો રહી ગયો હોય તો જલદીથી શોધી શકાય છે.

(c) નાણાંકીય હિસાબો અને પડતરના હિસાબો જુદો-જુદો નફો કે નુકસાન દર્શાવે છે.

(d) ઉપરના બધા જ

(3) બિન-સંકલિત હિસાબો મુજબ નીચેના પૈકી કયું વિધાન ખોટુ છે ?

(a) કારખાના પરોક્ષ ખર્ચની વસૂલાત ચા.કા.ખા.નિ. ખાતે ઉધારાય

(b) વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચની વસૂલાત તૈ.મા.ખા.નિ. ખાતે ઉધારાય

(c) વે.વિ. પરોક્ષ ખર્ચની વસૂલાત વેચાણ પડતર ખાતે ઉધારાય

(d) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં

(4) નીચેના પૈકી કયું પ્રવૃત્તિ આધારિત પડતરનું લક્ષણ છે ?

(a) પરોક્ષ ખર્ચની વહેંચણી દરેક પડતર કેન્દ્રે જુદી-જુદી પ્રવૃત્તિમાંથી મેળવેલા લાભના પ્રમાણમાં કરવામાં આવે છે.

(b) પડતરને અંકુશમાં રાખવા માટે પડતર ચાલકો પર ધ્યાનકેન્દ્રિત કરવામાં આવે છે.

(c) પડતરને જુદા-જુદા ખાતાઓ વચ્ચે ફાળવવાને બદલે પડતર સમૂહો વચ્ચે ફાળવવામાં આવે છે.

(d) ઉપરના બધા જ

(5) નીચેની પ્રવૃત્તિઓ પૈકી કઈ પ્રવૃત્તિ પડતર ચાલક ખરીદ ઓર્ડરની સંખ્યા સાથે સંકળાયેલ પ્રવૃત્તિ છે ?

(a) ખરીદી ઓર્ડર આપવા

(b) દરખાસ્તનું વિશ્લેષણ

(c) વેપારીઓ સાથે વાટાઘાટો

(d) ઉપરના બધા જ

(6) નીચેના પૈકી કઈ પ્રવૃત્તિ પડતર ચાલક કામદારોની સંખ્યા સાથે સંકળાયેલી પ્રવૃત્તિ છે ?

(a) તાલીમ

(b) ભરતી

(c) બઢતી અંગેના ઈન્ટરવ્યુ

(d) ઉપરના બધા જ

(7) માલસામગ્રી અંકુશની પદ્ધતિમાં નીચેના પૈકી કઈ બાબતનો સમાવેશ થતો નથી ?

(a) માલસામાન અંકુશની એ.બી.સી. પદ્ધતિ.

(b) માલસામગ્રીના જથ્થાની વિવિધ સપાટીઓ નક્કી કરવી.

(c) માલસામગ્રીનું વર્ગીકરણ કરવું અને તેને સંજ્ઞા આપવી.

(d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં.

(8) નીચેના પૈકી કયું સૂત્ર સાચુ નથી ?

(a) વરદી સપાટી = (વધુમાં વધુ વપરાશ × વધુમાં વધુ સમય)

(b) ગુરૂત્તમ સપાટી = વરદી સપાટી – (ઓછામાં ઓછો વપરાશ × ઓછામાં ઓછો સમય) + વરદી જથ્થો

(c) લઘુત્તમ સપાટી = વરદી સપાટી – (સરેરાશ વપરાશ × સરેરાશ સમય)

(d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(9) નીચેના પૈકી કયું સૂત્ર પરોક્ષ ખર્ચના વસુલાતના કલાકદીઠ દર માટેનું છે ?

(a) ખરેખર પરોક્ષ ખર્ચ ÷ ખરેખર કલાકો

(b) બજેટ મુજબનો પરોક્ષ ખર્ચ ÷ ખરેખર કલાકો

(c) ખરેખર પરોક્ષ ખર્ચ ÷ બજેટ મુજબના કલાકો

(d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(10) મજૂર ફેરબદલી દરના નીચેના કારણો પૈકી કયું કારણ દૂર કરી શકાય એવું છે ?

(a) ઉચ્ચ સંચાલકોમાં લાંબી દૃષ્ટિનો અભાવ અને આયોજનમાં ગેરહાજરી કે ખામીવાળું આયોજન

(b) કાર્યનો અસંતોષ

(c) સુપરવાઈઝરો સાથે સંબંધ

(d) ઉપરના બધા જ

(11) નીચેના પૈકી કઈ પડતરને અધ્યયન વક્રની અસર થાય છે ?

(a) પ્રત્યક્ષ મજૂરી

(b) ઉત્પાદન પડતર

(c) ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ

(d) ઉપરના બધા જ

(12) નીચેના પૈકી કયું પરિબળ કિંમત નીતિને અસર કરતું નથી ?

(a) ઉત્પાદનની પડતર

(b) પેદાશની ગુણવત્તા

(c) વેચાણ પછીની સેવા

(d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(13) નીચેના પૈકી કઈ બાબત લક્ષાંક આધારિત કિંમત નિર્ધારણ સાથે સંબંધિત છે ?

(a) વેચાણનું મહત્તમીકરણ

(b) હરીફોને દૂર રાખવા

(c) પેદાશમાં રોકેલી મૂડી પર ઈચ્છિત વળતરનો દર

(d) ઉપરના બધા જ

(14) નીચેના પરિબળો પૈકી કયું પરિબળ કિંમત નિર્ધારણને મર્યાદિત કરતું પરિબળ છે ?

(a) ગ્રાહકની માંગ અને છાપ

(b) સરકારી કાયદાઓ

(c) હરીફના પ્રત્યાઘાતો

(d) ઉપરના બધા જ

Seat No. : _______________

16H-102

May-2015

M. Com., Sem.-II

411 EA/EE : Cost Accounting – I
(New Course)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. Sodam Limited keeps accounts under integrated accounting system. The following are the balances on 31st March, 2015. **14**

Particulars	Debit (₹)	Credit (₹)
Stores Ledger Control a/c	3,60,000	
W.I.P. Ledger Control a/c	3,40,000	
Finished Stock Ledger Control a/c	2,60,000	
Creditors a/c		1,60,000
Bank a/c	2,00,000	
Debtor a/c	2,40,000	
Fixed Assets a/c	11,00,000	
Profit and Loss a/c		6,40,000
Depreciation Provision a/c		1,00,000
10% Bank Loan		2,00,000
Share Capital a/c		14,00,000
	25,00,000	**25,00,000**

Transactions during the year ending 31st March, 2015 were as under :

Particulars	(₹)
Material Purchased on Credit	16,00,000
Carriage inward	40,000
Materials purchased for special job on credit	30,000
Materials returned to suppliers	20,000
Materials issued to production	18,00,000
Normal wastage of materials	10,000
Abnormal wastage of materials	30,000
Materials issued for repairs	40,000
Productive wages paid	18,70,000
Wages paid for repairing	1,00,000
Normal Idle time wages paid	10,000
Abnormal Idle time wages paid	20,000
Goods finished during the year (cost)	48,00,000
Credit Sales	63,00,000
Cost of Sales	50,00,000
Factory overhead paid by cheque	8,00,000
Factory overheads absorbed	9,60,000
Administration overheads paid by cheque	2,60,000
Administration overheads recovered	2,40,000
Selling-distribution overheads paid by cheque	2,00,000
Depreciation (factory)	40,000
Payment to creditors	16,70,000
Received from debtors	64,40,000
Prepaid taxes (included in factory overheads incurred)	10,000
Purchase of fixed assets by cheque	1,30,000
Donation	1,70,000
Penalty paid	50,000
Income-tax	4,00,000
Interest on Bank Loan	20,000

Prepare necessary accounts in the Integrated Ledger and prepare a Trial Balance.

OR

1. The cost Ledger of Piyush Limited showed the following are the balances as at 1st April, 2014. **14**

Particulars	**Debit (₹)**	**Credit (₹)**
Stores Ledger Control a/c	90,000	
W.I.P. Ledger Control a/c	85,000	
Finished Stock Ledger Control a/c	65,000	
Factory Overheads Control a/c		4,000
Adm. Overheads Control a/c	2,000	
General Ledger Control a/c		2,38,000
	2,42,000	**2,42,000**

The following transactions took place during the year ended 31st March, 2015 :

Particulars	**(₹)**
Materials purchased on Credit	4,00,000
Carriage inward	10,000
Materials purchased for special job on credit	7,500
Materials returned to suppliers	5,000
Materials issued to production	4,50,000
Normal wastage of materials	2,500
Abnormal wastage of materials	7,500
Materials issued for repairs	10,000
Productive wages paid	4,67,500
Wages paid for repairing	25,000
Normal Idle time Wages paid	2,500
Abnormal Idle time wages paid	5,000
Goods finished during the year (cost)	12,00,000
Credit Sales	15,75,000
Cost of Sales	12,50,000
Factory overhead paid by cheque	2,00,000
Factory overheads absorbed	2,40,000
Administration overheads paid by cheque	65,000
Administration overheads recovered	60,000
Selling-distribution overheads paid by cheque	50,000

Prepare necessary accounts in the Cost Ledger and Trial Balance for the year ended on 31st March, 2015.

2. Jyoti Limited manufactures two products : X and Y. Both products are produced with the help of same machinery and similar processes. The detailed information about both are as follows : **14**

Particulars	**X**	**Y**
Units produced	15,000	10,000
Machine hours (per unit)	6	3
Direct labour hours (per unit)	3	5
No. of purchase orders	100	50
No. of set-ups	300	100
Material cost per unit (₹)	100	200
Labour cost per unit (₹)	60	100

The costs of various activities are as follows :

	₹
Related to volume	3,50,000
Related to Machine activity	9,60,000
Related to Purchase order	90,000
Related to No. of setting-up	1,20,000
	15,20,000

Overheads are based on direct labour hours.

Prepare cost statement showing per unit cost and total cost conventional method and under Activity Base Costing method.

OR

2. (A) Explain the difference between conventional method and activity base costing. **7**

(B) Explain the advantages of activity base costing. **7**

3. ABC manufacturing company produces 40,000 units at 80% production capacity and earns an average profit of ₹ 50 by selling it at ₹ 250 per unit.

Its cost of sales is as follows :

Direct Materials	₹	80
Direct Labour	₹	60
Factory Overheads	₹	40 (50% fixed)
Selling Overheads	₹	20 (25% variable)

During the current year, they intend to produce the same number but anticipate that

(a) Their fixed costs will go up by 20%.

(b) Rate of direct labour will increase by 20%.

(c) Direct material price will increased by 5%.

(d) Selling price cannot be increased.

Under these circumstances they obtain an order for a further 20% of their capacity. What minimum price will you recommend for accepting the order to ensure the manufacturer an overall profit of ₹ 15,00,000 ?

Assume that the fixed cost is recovered from the current production. **14**

OR

3. (A) Explain the factors affecting on pricing policies. **7**

(B) Explain the advantages of Full cost pricing. **7**

4. (A) Dhriti Manufacturing Limited has received a contract for supplying 140 water pumps. They have just completed an initial run of 20 pumps at the following cost : **7**

Particulars	**(₹)**
Direct Material (20 × ₹ 20,000)	4,00,000
Direct labour (80,000 hours at ₹ 4)	3,20,000
Tooling cost (reusable)	80,000
Variable overheads (₹ 1 per labour hour)	80,000
Fixed overheads	2,00,000

An 80% learning curve is thought to be pertinent in this case. The marketing manager believes that the quotation is unlikely to be accepted if it exceeds ₹ 42,00,000 and as the company is short of work, it believes that the contract to be vital.

You are required to comment whether it is worth accepting at ₹ 42,00,000. State your assumptions.

OR

(A) Explain the difference between Cost Control and Cost Reduction.

(B) The usual learning curve model is as follows : **7**

$y = ax^{-b}$ where y = Average time per unit

a = Time for the First unit

x = Cumulative number of units

b = Learning co-efficient

Calculate total time for 51 to 60 units.

If a = 100 hour and b = – 0.152 for 90% learning curve.

Following information is given :

log 1 = 0.0000 Antilog 0.7418 = 5.518

log 5 = 0.6990 Antilog 0.7297 = 5.367

log 6 = 0.7782

OR

(B) Explain the methods of Cost Control.

5. Select the appropriate alternative. **14**

(1) According to Integrated accounts which of the following statement is true ?

(a) As two separate set of books are not to be kept so work is not duplicated.

(b) It has been possible to introduce mechanization of accounts.

(c) there is no need to reconcile the profit or loss of books of financial accounts and cost accounts.

(d) All of the above.

(2) According to Integrated accounts which of the following statement is false ?

(a) As both types of accounts are combined, it does not create confusion.

(b) As both accounts are integrated, if any expenses is left out, it can easily traced out.

(c) Financial accounts and cost accounts shows different profit or loss.

(d) All of the above.

(3) According to Non-integrated accounts which of the following statement is false ?

(a) Recovery of factory overheads is debited to work in progress ledger control account.

(b) Recovery of administration overheads is debited to finished stock ledger control account.

(c) Recovery of selling & distribution overheads is debited to cost of sales accounts.

(d) None of the above.

(4) Which of the following is the character of activity base costing ?

(a) The overheads are absorbed on the basis of benefits received by different cost centres from various activities.

(b) Attention is centred on cost drivers in order to control the cost.

(c) The overheads are apportioned not over various departments but over various cost pulls.

(d) All of the above.

(5) Which of the following activities is connected activity with the cost driver of no. of purchase order ?

(a) Issue of purchase order

(b) Analysis of proposals

(c) Negotiations with suppliers

(d) All of the above

(6) Which of the following activities is connected activity with the cost driver of no. of workers ?

(a) Training

(b) Recruitment

(c) Interview for promotion

(d) All of the above

(7) Which of the following matters are not included in inventory control system ?

(a) ABC system of inventory control.

(b) Fixing various Quantity levels of inventory.

(c) Classifying and Identifying Inventory.

(d) None of the above.

(8) Which of the following formula is not true ?

(a) Ordering level = (Maximum consumption × Maximum time)

(b) Maximum level = Ordering level – (Minimum consumption × Minimum time) + Ordering quantity.

(c) Minimum level = Ordering level – (Average consumption × Average time)

(d) None of the above

(9) Which of the following formula is for overheads recovery rate per hour ?

(a) Actual overheads ÷ Actual hours

(b) Budgeted overheads ÷ Actual hours

(c) Actual overheads ÷ Budgeted hours

(d) None of the above

(10) Which of the following causes of labour turnover rate is avoidable cause ?

(a) Lack of foresight on the part of top management or absence of planning or Defective planning

(b) Dissatisfaction with job

(c) Relations with supervisors

(d) All of the above

(11) Which of the following cost is/are affected by learning curve ?

(a) Direct wages

(b) Cost of production

(c) Variable overheads

(d) All of the above

(12) Which of the following factors is not affecting pricing policy ?

(a) Cost of production

(b) Quality of the product

(c) After sale services

(d) None of the above

(13) Which of the following matters are related to target pricing ?

(a) Sales maximization

(b) Keep out competitors

(c) Desired rate of return on capital employed in a product

(d) All of the above

(14) Which of the following factors is a limiting factor in product pricing ?

(a) Consumers demand and perception

(b) Government laws

(c) Competitors reaction

(d) All of the above